
Urednikov predgovor

U vremenu koje je neposredno prethodilo pojavljivanju ovoga broja časopisa zbili su se brojni događaji na razini mjesne Crkve, više ili manje značajni, a i neki nesumnjivo vrlo značajni za opću Crkvu pa i za cijeli svijet. Između svih podsjećamo na tri: jedan vezan za djelovanje Vrhbosanske katoličke teologije a druga dva vezana za smjenu papa na Petrovoj Stolici.

U okviru uobičajenih aktivnosti na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji održan je 27. studenoga 2004. kolokvij *Religijske zajednice u BiH i sekularno društvo*. Znanstveni skup posvećen ovoj temi, u okolnostima kakve jesu, pokazao se posve opravdanim, jer ovdje u našoj BiH sve je nejasno. Prošlost svatko tumači kako mu odgovara, suglasja nema; sadašnjost je prepuna neriješenih problema; budućnost je još neizvjesnija, a nikome nije nevažno kakva će biti. U svemu tome i Crkve i vjerske zajednice u BiH imaju svoje potrebe i zahtjeve, traže svoje mjesto i pitaju se o svojim perspektivama. Čini se, međutim, da ni Crkve ni vjerske zajednice ovdje nisu dovoljno svjesne u kakvom društvu žive te da im nije dovoljno jasno kakvo bi društvo željele. Baš zbog tih nejasnoća, s obzirom na stvarno stanje i s obzirom na želje i očekivanja, bilo je korisno pozabaviti se tim pitanjem.

Da bi ovo pitanje bilo razmotreno barem u glavnim odrednicama, bilo je potrebno prvo pokušati definirati kakvo je sadašnje bosansko-hercegovačko društvo, te orisati poželjno društvo u okolnostima i uvjetima mogućega, razvidjeti, naime, koje su potrebe i perspektive svake religijske zajednice, osvrćući se pritom na korisna iskustva kršćana u zemljama s islamskom većinom, kao i na iskustva muslimana u pretežito kršćanskom ambijentu, te vodeći računa o zakonskim mogućnostima u BiH. O tim vidicima ovoga ozbiljnog problema govorili su ugledni izlagatelji na kolokviju, kojima iskreno zahvaljujemo. Iako izlaganja nisu mogla biti iscrpna i sveobuhvatna, vjerujemo da su sudionici kolokvija ponijeli sa sobom koju spoznaju više.

Izreka kaže: "Svi putovi vode u Rim", međutim, prvih mjeseci pete godine trećega tisućljeća kršćanstva, osim povećanog broja hodočasnika u Vječni grad, oči čitavoga svijeta bile su posredstvom medija uprte u Rim, točnije u Vatikan. Razlozi su više nego jasni i poznati. Papa Ivan Pavao II. hrvao se hrabro i vjernički, upravo svetački i mučenički, s bolešću i svo-

jim svjedočkim držanjem privlačio pozornost ne samo katoličke nego svekolike svjetske javnosti. Posljednjih tjedana svoga života propovijedao je i naučavao svojom pojavom i svojim trpljenjem. Na licu mu se mogla čitati bol, a ništa manje i pastirska blizina svim ljudima, koje je rado i u svakoj prigodi blagosivao iako nije mogao glasno izustiti riječi blagoslova. Glasnice su ga izdale, ali ne i srce kojim je i u prizorima osobne tjeskobe i drame iskazivao svoju očinsku ljubav i pastirsku skrb. A priseban je ostao do zadnjeg trenutka. Preminuo je u Gospodinu na vazmenu subotu 2. travnja 2005. godine Gospodnje.

Nakon vijesti o Papinoj smrti kao da je svijet zamuknuo. U Sarajevu se to moglo primijetiti i na ulicama, vjerojatno i drugdje. Nikakvo čudo, jer svatko zna da je papa Ivan Pavao II. uvelike zadužio Sarajevo i svu Bosnu i Hercegovinu i Hrvatsku i cijeli svijet. Mediji su s pravom njegovu liku i djelu posvetili mnogo prostora.

Sprovod Papin bio je veličanstven i dirljiv. Sav je svijet bio prisutan na Trgu sv. Petra: nepregledno mnoštvo fizički i izravno, a još veće po svijetu posredstvom medija. I mrtav, Papa je govorio. Svih tih dana, i prije i nakon smrti te za vrijeme sprovoda, katolički se vjernik osjećao ponosnim. Poradi Ivana Pavla II. Velikog. Bili su to dani izvanrednog Božjeg pohađenja, blagoslovljeni, dani koji hrane i jačaju vjeru, dani od kojih se kao vjernik živi. Bogu hvala što smo ga imali!

Nakon sprovoda pape Ivana Pavla II. kamere i oči svijeta ostaju uprte u Rim i u Vatikan. Iščekuje se ishod konklava i novi papa. Relativno brzo objavljeno je: *Habemus Papam* u osobi kardinala Josepha Ratzingera, koji si je uzeo ime Benedikt XVI. Sâmo njegovo ime kaže da je blagoslovljen, a u svjetlu vjere nadamo se preko njega obilju blagoslova za sav narod Božji. Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje! Bogu hvala što ga je učinio Kristovim namjesnikom.

Sljedeće stranice ovog broja časopisa posvećene su Benediktu XVI., u znak poštovanja prema njegovoj osobi i njegovom teološkom i pastirskom djelu, iza kojih slijede stranice u spomen na blagopokojnog Ivana Pavla II., skromni znak duboke zahvalnosti za sve što je kao papa učinio i čime nas je obogatio i zadužio.

U rubrici *Studia*, koja slijedi iza tih tekstova, objavljujemo prvo predavanje sa spomenutog kolokvija, redom kojim su na kolokviju izložena, kojima su dodana tri daljnja rada, nakon čega slijede također vrijedni tekstovi u drugim uobičajenim rubrikama ovoga časopisa. Vjerujemo da će čitateljima biti zanimljivi i korisni.